

Europa heeft sinds het einde van de vijftiende eeuw intensieve contacten met Midden-Afrika. Het koninkrijk Kongo werd in de loop van de zestiende eeuw reeds tot het katholicisme en de westerse cultuur bekeerd. Later verdween het als een Atlantis uit het westerse geheugen. In het laatste kwart van de negentiende eeuw moest de witte vlek in het hart van Afrika opnieuw ingekleurd worden. In 1885 slaagde Leopold II erin om Congo als privébezit te verwerven. Het bleef in zijn handen tot 1908. Na het uitbreken van het rode rubberschandaal was het van 1908 tot 1960 de kolonie van België.

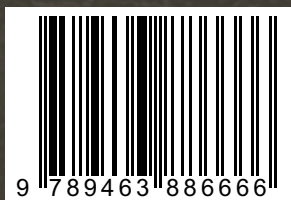
De eerste Nederlandstalige beschrijving van het koninkrijk Kongo dateert van 1596. Daarna blijft Congo de interesse van schrijvers allerhande opwekken. Het Nederlandstalige Congoproza weerspiegelt de Europese houding ten opzichte van Midden-Afrika. De eerste werken zijn beschrijvingen van land en volk of verslagen van

handelaars. Later leggen vooral missionarissen en koloniale in fictie of verblijfsverslagen hun Congo-ervaringen vast.

Tijdens de koloniale periode ondersteunen de meeste Nederlandstalige teksten de kolonisatie en beklemtonen ze de morele plicht van België om het primitieve Congo te beschaven en te bekeren. Toch zijn er een aantal auteurs die een ander geluid laten horen. Ze maken kritische opmerkingen bij de kolonisatie of zijn er zelfs volledig tegen gekant.

Koloniseren om te beschaven biedt een overzicht van de veranderende relatie tussen België en Midden-Afrika en van de uiteenlopende standpunten die de schrijvers ten opzichte van de kolonisatie innemen. Het Nederlandstalige Congoproza verschaft een boeiende inkijk in het Belgische koloniale verleden en vult een leemte in de Nederlandse literatuurgeschiedenis.

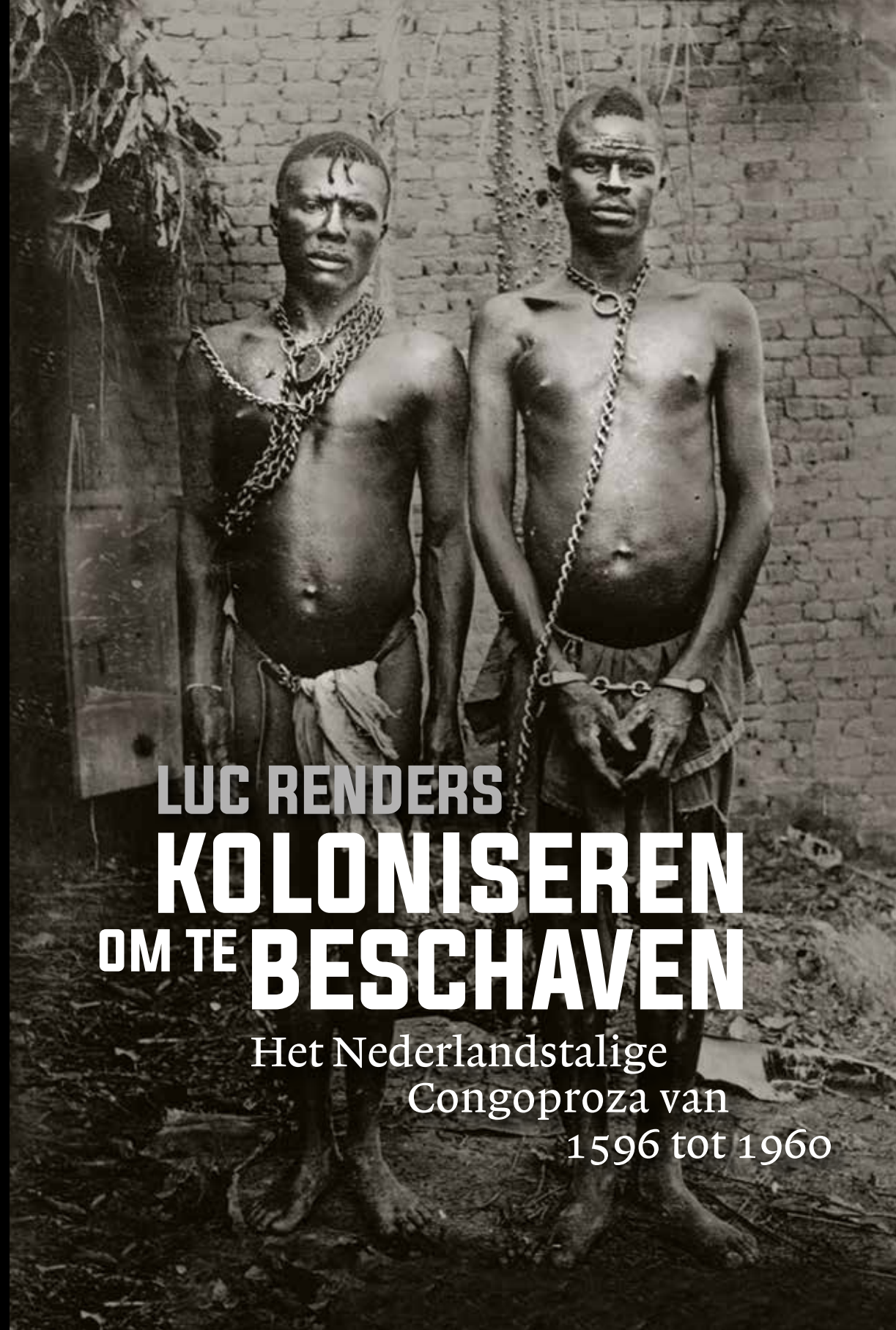
Em. Prof. dr. LUC RENDERS (1948) studeerde Germaanse Talen aan de Universiteit Gent. Hij verbleef geruime tijd in Zuid-Afrika waar hij Nederlandse letterkunde doceerde. Aan de Universiteit Hasselt was hij docent zakelijke communicatie. Zijn onderzoek spitst zich toe op de Zuid-Afrikaanse literatuur en het Nederlandstalige Congoproza.

**LUC
RENDERS**

**KOLONISEREN OM
TE BESCHAVEN**

Het Nederlandstalige
Congoproza van
1596 tot 1960

LUC RENDERS
KOLONISEREN
OM TE BESCHAVEN

Het Nederlandstalige
Congoproza van
1596 tot 1960